

הדו"ח הדיפלומטי

סקירה חודשית על מדיניות-החוץ האזורית של ישראל
עורך: ד"ר רועי קיבריק*

גיליון מס' 55, נובמבר 2021

א. ישראל והפלסטינים

- הקהילה הבינלאומית מדברת על תהליך השלום** - בשולי פגישת וועידת המדינות התורמות באוסלו [נפגשו](#) שליחי הקוורטט, בירכו על הצעדים עליהם הכריזה ישראל לסיוע לרשות בנושא הפיסקלי, והדגישו את הצורך להמשיך ולפעול לקידום פתרון שתי המדינות והצורך להימנע מצעדים חד-צדדיים. לאחר שיחתו של הנשיא הסיני ג'ינפינג עם הנשיא הרצוג, [התקשר](#) שר החוץ הסיני וואנג לסגן ראש הממשלה ברשות הפלסטינית אבו עמר, הציע סיוע בקידום תהליך השלום והביע תמיכה בפתרון שתי המדינות. לרגל יום הסולידריות עם הפלסטינים [הדגיש](#) מלך מרוקו מחמד השישי באיגרת לאו"ם את מחויבותה של מרוקו לקידום משא ומתן בין ישראל והפלסטינים, את תמיכתה בתביעות הפלסטיניות ובפתרון שתי המדינות, ובקידום פיוס פנים-פלסטיני. יורש העצר בן זאיד [התייחס](#) לסיבות שהובילו להסכמי אברהם והדגיש את המחויבות לסוגיה הפלסטינית והשאיפה האמיתית לשלום.
- ביקורת על הפגיעה בזכויות אדם בשטחים** - למרות התנגדויות [לקריאה](#) לשר הביטחון לחזור בו מהחלטה להגדיר שישה ארגוני זכויות אדם פלסטיניים כארגוני טרור, [חתם](#) אלוף פיקוד מרכז פוקס על צו [המוציא](#) את הארגונים אל מחוץ לחוק גם בגדה המערבית. שר החוץ [לפיד](#) ושר הביטחון גנץ [הציגו](#) את ההרשעה של אזרחית זרה בסיוע לארגון החזית העממית כתמיכה וחיזוק להחלטה להכריז על ארגונים אלו כארגוני טרור. אולם, בהמשך [הודעה](#) בית המשפט הצבאי כי אין שום קשר בין המקרים. יותר מ-100 ידוענים מהוליווד [חתמו](#) על מכתב המבקר את תיוג הארגונים הפלסטיניים כארגוני טרור. [דיווח](#) כי במכשירים סלולריים של פעילים מארגונים אלו, [נמצאה](#) תוכנת הריגול "פגסוס" של חברת NSO הישראלית. בנוסף, [דיווח](#) משרד החוץ הפלסטיני כי תוכנת הריגול [נמצאה](#) במכשירים של בכירים במשרד שאחראים על פניית הפלסטינים לבית הדין הבינלאומי בהאג. בתקשורת הזרה [פורסם כי](#) צה"ל הקים מערך של ניטור ופיקוח טכנולוגי המשתמש בתוכנת זיהוי פנים למעקב אחר הפלסטינים בגדה המערבית.
- סיפוח זוחל וקידום בנייה בשטחים** - עיריית ירושלים קידמה בניה של 9,000 יחידות דיור בעטרות. ממשלת ישראל [הודיעה](#) לממשל האמריקאי כי היא לא [תקדם](#) את תכנית הבנייה בעטרות. התכנית הוסרה מסדר היום של ועדת התכנון המחוזית, אולם לאחר מספר ימים [הוחזרה](#) אליו. כחלופה לתכנית בנייה זו, [הציג](#) השר לשיתוף פעולה אזורי פריג' רעיון לשיקום נמל התעופה עטרות והפיכתו לנמל משותף לישראל ולרשות. שר הבינוי והשיכון אלקין [הצהיר](#) כי בכוונתו לקדם בנייה של 1,500 דירות בבקעת הירדן בשנים הקרובות, [ועורר](#) ביקורת בקרב חבריו לקואליציה משמאל. משרד השיכון [הוציא](#) לשיווק 1,300 יחידות דיור בשכונה חדשה של אריאל. הוועדה המקומית בקרית ארבע [החליטה](#) לבנות 372 יחידות דיור נוספות, בכפוף לאישור משרד הביטחון. נשיא המדינה הרצוג [בחר](#) להדליק נר ראשון של חנוכה במערת המכפלה בחברון. מנהיגים ואנשי דת פלסטיניים, כמו גם משרד החוץ [הסעודי](#), הכוויתי [והקטרי](#) גינו את מעשהו של הרצוג. השרים לפיד וגנץ [נפגשו](#) עם שגרירת ארה"ב באו"ם תומאס-גרינפילד, אשר [ביקרה](#) לראשונה בארץ, ו**[הביעה](#)** את דאגתה מאלימות המתנחלים בשטחים והמשך הבנייה בהתנחלויות.

- **המשך המאבק על ריבונות בירושלים** - ראש הממשלה בנט ושר החוץ לפיד **הביעו** התנגדותם לפתיחת קונסוליה אמריקאית במזרח ירושלים עבור הפלסטינים, והדגישו את ריבונות ישראל על ירושלים. בכירים פלסטינים תקפו את דבריהם, והביעו תקווה כי הממשל אמריקאי יפתח מחדש את הקונסוליה. שרת הפנים שקד **קראה** לארגונים יהודים בארה"ב לצאת בפומבי נגד כוונת ממשל בידן לפתוח מחדש את הקונסוליה. ועדת התושבים של שייח ג'ראח **הודיעה כי** היא דוחה את הצעת הפשרה של בית המשפט העליון בדבר פינוי התושבים בשכונה מבתיהם. בהמשך החודש **הוגשה** על ידי חברה אמריקאית-יהודית דרישה לפרשה לפרשה עשר משפחות מנכס בשכונה עליו היא טוענת לבעלות. קולומביה **פתחה** משרד לחדשנות בירושלים. בעקבות עתירה לעצירת הקמת השכונה בגבעת המטוס בגין אפליה, **הודיעה** המדינה כי לראשונה יוכלו פלסטינים ממזרח ירושלים להשתתף בהגרלות הדיור המסובסד. שר הדתות כהנא **אמר** בראיון כי הוא תומך במתן אפשרות תפילה ליהודים בהר-הבית. משרד החוץ הירדני **גינה** את דבריו.
- **קטר ומצרים מגויסות לקידום מתווה סיוע לעזה** - **הושג הסכם** בין קטר ומצרים כך שהאחרונה תקבל כסף מקטר **ותכניס** בתמורה לרצועה דלק וחומרי בנייה שיועברו לרשות החמאס ויהוו מקור לתשלום משכורות פקידי החמאס. המתווך הקטרי אל-עאמדי נכנס לרצועה דרך מעבר ארז כדי לקדם את המנגנון. ישראל ומצרים **פעלו** להסדיר את נוכחות הצבא המצרי ברפיח. 95,000 משפחות נזקקות קיבלו את המענק הקטרי בסך 100 דולר למשפחה.
- **יחסים כלכליים ואזרחיים עם הרשות הפלסטינית** - ועידת המדינות התורמות **התכנסה בנוברגיה בהשתתפות** ראש הממשלה הפלסטיני א-שתייה ושר החוץ בישראל, שר החוץ הירדני א-ספדי, שר המדינה הקטרי אל-מוריקי, הנציג האמריקאי עמאר ונוספיים. את ישראל ייצג **בוועידה** השר לשיתוף פעולה אזורי פריג'ל. בטרם כינוסה של הוועידה **פנה** שר הביטחון גנץ לממשל האמריקאי כדי שילחץ על מדינות ערב ואירופה להגדיל את הסיוע הכספי לרשות הפלסטינית. ראש השב"כ הנכנס בר **קיים פגישת היכרות** עם אבו מאזן ברמאללה. ממשלת ישראל **החליטה לקדם** העסקה של כ-500 עובדי היי-טק פלסטינים בישראל במהלך שלוש השנים הקרובות. **פורסם** כי מתאם פעולות הממשלה בשטחים עליאן מקדם הענקה של תו תקן ישראלי למפעלים פלסטיניים, וניסיון ראשון יחל בדצמבר 2021 עם חמישה מפעלים.

ב. ישראל והאזורים סביב לה

המזרח התיכון

- **חיזוק היחסים עם איחוד האמירויות** - שגריר ישראל לאמירויות חייק **הגיש** את כתב אמנתו לשליט דובאי בן ראשד, והחל בכך את תפקידו באופן רשמי. **התקיים סבב** שיחות ראשון במסגרת משא ומתן בין ישראל ואיחוד האמירויות על כינון הסכם סחר חופשי. מנהיגים **דתיים** מחמש הדתות בישראל **השתתפו בכנס** סובלנות בין-דתי שנערך בביתן הישראלי בתערוכת האקספו בארגון משרד החוץ. משרד הכלכלה ושגרירות האמירויות בישראל **הובילו** כנס עסקי בישראל בהשתתפות השר האמירתי לסחר חוץ אל-זיודי, השר ליזמות ועסקים קטנים אל-פלאסי, **השר** לשיתוף פעולה אזורי פריג'ל ואנשי עסקים מישראל והאמירויות. ישראל **השתתפה בתערוכה הביטחונית הבינלאומית** בדובאי. חברת אלביט **פתחה** חברת-בת באיחוד האמירויות **שתקדם** שיתופי פעולה ארוכי טווח. התעשייה האווירית **חתמה** על הסכם עם קבוצת Emirates להסבת מטוסי נוסעים למטען. מועצת הנפט **המליצה** למשרד האנרגיה לאשר את העברת הזכויות בחזקת "תמר" ו"דלית" מחברת "דלק קידוחים" לשתי חברות בת של חברת "מובאדלה פטרוליום" האמירית. **פורסם** כי שר הביטחון והרמטכ"ל לשעבר יעלון יעמוד בראש קרן הון-סיכון בבעלות ישראלית שתפעל באמירויות.
- **מתכוננים לביטול הסכם העברת הנפט של קצא"א** - מנכ"לית המשרד להגנת הסביבה כהן **הודיעה** למנכ"ל קצא"א כי המשרד לא יאשר את הגדלת נפח הפעילות של מכליות במפרץ אילת. חילוקי הדעות בין משרדי הממשלה **באו** לידי ביטוי בדיון מיוחד שהתקיים אצל מנכ"ל משרד ראש הממשלה בנושא. בעוד משרדי האוצר והחוץ תמכו בשמירה על ההסכם, משרד האנרגיה ציין כי אין בהסכם חיזוק לביטחון האנרגטי הישראלי, והמשרד להגנת הסביבה **הבהיר** את התנגדותו. בהמשך **אמר** שר החוץ לפיד כי יש סיכוי שהסכם קצא"א יבוטל, ושרת האנרגיה אלהרר **קראה** לבטלו. שתי מכליות נפט גדולות **הגיעו** לאילת במסגרת העסקה בין קצא"א והחברה האמירית.

- שיתוף פעולה מתרחב עם מצרים** - חברי הוועדה הצבאית המשותפת לצה"ל וצבא מצרים [נפגשו](#) בשארם א-שייח' [וסיכמו](#) על הגדלת הכוחות המצריים באזור רפיח. בראיון לתקשורת הישראלית [אמר](#) שר המודיעין המצרי כמאל כי מצרים פועלת לכלול את סוגיית השבויים בהסדרת המצב בעזה. משלחת ביטחונית נוספת בראשות ראש המל"ל חולתא וראש השב"כ בר [נפגשה בקהיר](#) עם כמאל, [ודנה](#) עמו בסוגיות אזוריות והמצב בעזה, [כולל](#) בעסקת חילופי השבויים. שרת האנרגיה אלהרר ועמיתה המצרי אל-מולא [חתמו](#) על [מזכר](#) הבנות לבחינת הגדלת ייצוא הגז מישראל למצרים.
- חיזוק היחסים עם ירדן** - יו"ר התנועה האסלאמית עבאס [נפגש](#) בעמאן עם מלך ירדן עבדאללה. הביקור [התקיים](#) בתיאום עם ראש הממשלה בנט, והמלך [הדגיש](#) בסיכומו את החשיבות לחתירה לשלום עם הפלסטינים על בסיס פתרון שתי המדינות. בעקבות ביקורת בישראל על ההתייחסות המדינית, הדגישו בעמאן כי לא התקיים בין השניים שיח מדיני. שרת הכלכלה והמסחר ברביאי [נפגשה](#) בירדן עם עמיתה אל-שאמלי, והשניים [חתמו](#) על הסכם שיאפשר לירדן להגדיל את הסחר עם הרשות הפלסטינית. שרת האנרגיה אלהרר [חתמה](#) בדובאי עם שר המים הירדני אל-נאג'ר ובנוכחות השליח האמריקאי למשבר האקלים קרי ושליח האקלים האמירתי אל-ג'אבר על [מזכר הבנות לקידום](#) פרויקט משותף ישראלי-ירדני-אמירתי בו ירדן [תספק](#) חשמל ירוק לישראל בתמורה למים מותפלים, במימון אמירתי. החתימה [עוררה](#) ביקורת ציבורית בירדן, סטודנטים [הפגינו נגד](#) הפרויקט, ונציגי הממשלה הירדנית [הקטינו](#) בתגובה את חשיבותו, [והציגו](#) אותו כרעיון אמירתי. [דווח](#) כי גם ממשלת ערב הסעודית יצאה נגד ההסכם, ולחצה על איחוד האמירויות לבטלו, כיוון שלא עודכנה מראש בהסכם והדבר פוגע במעמדה. קצין בכיר בצה"ל [ערך](#) ביקור בעמאן.
- קידום היחסים עם בחריין** - היועץ לביטחון לאומי חולתא [השתתף](#) בוועידת הביטחון הבינלאומית במנאמה, ונפגש עם יורש העצר וראש ממשלת בחריין סלמאן, ועם שר החוץ ומקבילו הבחרייני. במהלך הכנס [תועד](#) מפגש חריג בין שליח ישראל לבחריין טגנר ושר ההגנה של אינדונזיה סוביאנטו. לקראת סוף החודש [נחת](#) בבחריין השגריר הראשון של ישראל למדינה איתן נאה והחל באופן רשמי את תפקידו.
- התנגדות לחזרה להסכם הגרעין עם איראן** - השליח האמריקאי המיוחד לסוגיית איראן מאלי הגיע לישראל לאחר סדרת פגישות בערב הסעודית ומדינות המפרץ. הוא [נפגש](#) עם שרי החוץ והביטחון לפיד וגנץ, ראש המוסד, ראש המל"ל ואחרים. ראש הממשלה בנט נמנע מפגישה עמו כדי להביע את התנגדותו לעמדת ארה"ב בנושא. לאחר הביקור [טענו](#) גורמים במשרד החוץ והביטחון כי היה זה צעד מוטעה. בכירים ישראלים רבים [התבטאו](#) נגד החזרה להסכם הגרעין עם איראן, והזהירו את המעצמות כי איראן רק מושכת זמן כדי להתקדם בתכנית הגרעין שלה. מאידך, שרת התחבורה וחברת הקבינט המדיני-ביטחוני מיכאלי [הדגישה](#) כי המרכיב החשוב בהתמודדות עם תכנית הגרעין הוא שיתוף הפעולה הדיסקרטי עם ארה"ב. [דווח](#) כי ישראל העבירה לארה"ב ולמעצמות אירופה מידע על כך שאיראן נערכת להעשרת אורניום ברמה גובהה של 90 אחוזים הנחוצה לייצור נשק גרעיני. בפגישתו עם נשיא צרפת מקרון אמר לפיד כי יש [להציב איום](#) צבאי אמיתי בפני איראן כדי להביאה להפסקת תכנית הגרעין.
- חיזוק הקשרים עם מרוקו** - שר הביטחון [גנץ ביקר](#) במרוקו, [נפגש](#) עם עמיתו לודי, הרמטכ"ל, בכירי מערכת הביטחון המרוקאית [ושר](#) החוץ בוריטה, [וחתם](#) על [מזכר הבנות](#) לשיתוף פעולה [ביטחוני](#) בין המדינות. אל גנץ התלוו ח"כ [וסרמן](#)-לנדה, ח"כ [מרגי](#) וקציני צה"ל. נשיא אלג'יר תבון וכן יו"ר הפרלמנט קוג'יל גינו את ביקורו של גנץ במרוקו ואת ההסכם הביטחוני בין המדינות. גינויים נרשמו גם בקרב אש"ף והחמאס. רשויות מרוקו מנעו קיומן של הפגנות [נגד](#) הנורמליזציה בעת ביקורו של גנץ. אושר מינויו של ד"ר גוברין כשגריר ישראל למרוקו. ממשלת ישראל [אשררה](#) את הסכם שיתוף הפעולה עם מרוקו בתחומי התרבות הספורט והנוער והטילה על שר החוץ ליישמו. מנכ"ל משרד החוץ אושפיץ [בירך](#) את מרוקו לרגל עצמאותה. משלחת מרוקאית [ביקרה](#) בישראל, וראש המשלחת גינה את הפיגוע שהתרחש בזמן שהותה בירושלים. לוחמי ולוחמות ג'ודו צעירים יהודים וערבים [קיימו](#) במרוקו מחנה אימונים עם מועדונים מקומיים.
- קשרים עם מדינות ערביות מחוץ למעגל הנורמליזציה** - תכניתה של קטר להקים אזור סחר חופשי ביהלומים התאפשרה לאחר שישראל [הסירה](#) את התנגדותה להצטרפות קטר לרשימת המדינות הסוחרות ביהלומים, והמדינות חתמו על הסכם חשאי שיאפשר פעילותם של יהלומנים ישראלים בקטר. שר החוץ העיראקי חסין התראיין בבחריין לכלי תקשורת ישראלי, ובתגובה הבהיר משרד החוץ כי עיראק שוללת כל נורמליזציה עם ישראל. לוחם הג'ויג'יטסו הסעודי

נדא [ניצח](#) את הלוחם הישראלי רביד באליפות העולם עד גיל 16 שהתקיימה בדובאי. לוחמת הטקוואנדו הישראלית זריהן המתחרה במועדון פורטוגלי, [זכתה](#) בארד באליפות העולם הפתוחה לנשים שהתקיימה בערב הסעודית.

• **מגעים על הגבול הימי עם לבנון** - המתווך האמריקאי לסוגיית הגבול הימי בין ישראל ולבנון הוכשטיין [ערך](#) מסע דילוגים ראשון בין לבנון וישראל. בישראל [נפגש](#) עם שורה של גורמים ובהם שרת האנרגיה אלהרר, והדגיש את פרק הזמן הקצוב להתקדמות במשא מתן עד לבחירות בלבנון במרץ 2022. כמו כן, [נפגש](#) הוכשטיין עם גורמים פלסטינים ברמאללה. העצרת הכללית של האו"ם [אמצה החלטה](#) המטילה על ישראל את האחריות על היווצרותו של כתם נפט שנוצר בעקבות תקיפה של מכלי אחסון במהלך מלחמת לבנון השנייה, ומבקשת תשלום פיצויים ללבנון בסך כ-856 מיליון דולר. העיתונאית הלבנונית מעלוף שמבקרת את חיזבאללה ונמצאת בגלות [התראיינה](#) לכלי תקשורת ישראלי.

• **קשרים עם סודן בצל הפיכה - דווח** כי משלחת מטעם המוסד הישראלי ביקרה בסודן ונפגשה עם יו"ר המועצה הריבונית אל-בורהאן, ועם ראש הממשלה שהודח חמדוק. שגרירת ארה"ב באו"ם תומאס-גריןפילד ביקרה בארץ [וביקשה](#) בפגישתה עם שר הביטחון גנץ כי ישראל תתערב במשבר שנוצר בסודן. איש העסקים אל-בורטום שמונה לתפקיד בכיר במועצה הזמנית החדשה שהקים אל-בורהאן טען כי יש לקדם את תהליך הנורמליזציה עם ישראל.

אירופה

• **חיזוק היחסים עם האיחוד האירופי** - מנכ"ל משרד החוץ אושפיז [ערך](#) ביקור למוסדות האיחוד האירופי בבריסל, נפגש עם מזכ"ל שירות החוץ האירופי סאנינו, ועם בכירים נוספים באיחוד ובנאט"ו. האיחוד האירופי בשותפות עם מרכז פרס לשלום [קיימו](#) מפגש שני במסגרת סדרה של ארבעה מפגשים אזוריים וירטואליים המתמקדים באתגר המדבור בהשתתפות נציגות מישראל, ירדן, מצרים, הרשות הפלסטינית, איחוד האמירויות, מרוקו, גרמניה [והאיחוד](#) האירופי. משלחת מנהיגות צעירה אירופית ביקרה בישראל ביוזמת משרד החוץ וארגון ELNET. סגן שר החוץ רול [אירח](#) משלחת מטעם הפרלמנט האירופי.

• **בלגיה מסמנת שההתנחלויות אינן חלק מישראל** - ממשלת בלגיה [החליטה](#) כי כל הסכם בין בלגיה וישראל יכלול סעיף טריטוריאלי שיבהיר כי ההסכם אינו תקף בגדה המערבית ובמזרח ירושלים, וכי רשויות המכס [יתחילו](#) לסמן באופן מיידי את מוצרי ההתנחלויות. בעקבות ההחלטה [ביטל](#) סגן שר החוץ רול שהיה בביקור מדיני בבלגיה באותה עת את מפגשיו המתוכננים במשרד החוץ הבלגי ובפרלמנט. משרד החוץ פרסם הודעת גינוי להחלטת ממשלת בלגיה. ח"כ רז [תמך](#) בבחירתה של בלגיה להבחין בין ישראל לבין ההתנחלויות.

• **שותפות אסטרטגית עם בריטניה** - ערב שיחות הגרעין בווינה [נפגש](#) שר החוץ לפיד בלונדון עם ראש הממשלה ג'ונסון [ושרת](#) החוץ הבריטית טראס. לפיד וטראס [חתמו](#) על שותפות אסטרטגית חדשה בין המדינות, ופרסמו מאמר משותף בכלי התקשורת בישראל ובבריטניה המזהיר כי הזמן למנוע מאיראן נשק גרעיני אוזל. הנשיא הרצוג [ערך ביקור](#) ממלכתי בבריטניה ונפגש עם יורש העצר הנסיך צ'ארלס וראש הממשלה ג'ונסון. שר החוץ לפיד [הדגיש](#) את תרומתו של משרד החוץ הישראלי להכרזה של בריטניה על הזרוע המדינית של החמאס כארגון טרור. מפגינים [מחו](#) נגד השתתפותה של שגרירת ישראל בבריטניה חוטובלי [בארוע](#) של אגודת סטודנטים באוניברסיטה בלונדון.

• **החזרת היחסים עם צרפת למסלול אחרי פרשת NSO** - ראש הממשלה בנט [נפגש](#) בשולי ועידת האקלים בגלזגו עם נשיא צרפת מקרון והשניים [סיכמו לשים](#) את שערוריית ריגול הסייבר מאחורי המדינות ולפנות לחיזוק שיתופי הפעולה. בעקבות הפגישה [הסירה](#) צרפת את התנגדותה למגעים בין המדינות ולמפגשים בין בכירים. שרת המדע פרקש הכהן [קיימה](#) פגישה עם מקבילתה הצרפתית וידאל לאחר שזו בוטלה בעקבות המשבר. שר החוץ לפיד [נפגש](#) עם מקרון לרגל פתיחת שיחות הגרעין עם איראן. ראשי קבוצת הידידות הפרלמנטרית ישראל-צרפת ח"כ מואטי וכלפון [נפגשו](#) עם חברי סנאט צרפתי שביקרו בישראל. לפיד [הודיע](#) למשלחת מטעם הקהילה היהודית בצרפת כי נוכחותו של חבר הפרלמנט הצרפתי חביב, אשר תקף בעבר את בנט, אינה רצויה, והוא לא יתקבל במשרד החוץ.

- **קשרים הדדיים עם מדינות אירופה** - שר החוץ לפיד [שוחח](#) עם עמיתו האוסטרי ובירך אותו על כניסתו לתפקיד. לפיד [שוחח](#) עם מקבילו הקראטי גורליק-רדמאן, והודה לו על השינוי בדפוס ההצבעה של קראטיה במוסדות בינלאומיים ועל התמיכה באו"ם. שר הבריאות הרוביץ [נפגש](#) עם עמיתו האוסטרי מוקשטיין ושיתף אותו בנתוני מבצע הבוסטר הישראלי. סגן שר החוץ רול [נפגש](#) עם שר החינוך ההונגרי וחתם איתו על הסכם לשיתופי פעולה אקדמיים והנצחת השואה. משרד החוץ [השתתף](#) בצער בולגריה נוכח תאונת אוטובוס מחרידה.
- **סימנים להפשרת היחסים עם פולין** - ממשלת פולין [העבירה](#) מסרים כי היא מעוניינת לסיים את המשבר שפרץ לאחר אישור החוק שמגביל תביעות להשבת רכוש ממלחמת העולם השנייה, ולהשיב את השגרירים. משרד החוץ [החליט](#) להחזיר את הממונה על השגרירות בפולין בן ארי לוורשה, אך ישראל מתנה את סיום המשבר בהחלטה של הפרלמנט הפולני לאמץ את עקרונות המלחמה באנטישמיות של ה-IHRA.

אגן הים התיכון

- **מעצר ושחרור זוג ישראליים מעניק הזדמנות לשיפור היחסים עם תורכיה** - שני ישראלים [נעצרו בתורכיה בחשד](#) לריגול. משרד החוץ [הוביל את המגעים](#) בין ישראל והממשל התורכי [והביא](#) לשחרורם המהיר. במהלך המגעים [שוחח](#) ראש המוסד עם מקבילו התורכי. הנשיא הרצוג, ראש הממשלה בנט ושר החוץ לפיד [הודו](#) לנשיא תורכיה ארדואן על שיתוף הפעולה בשחרורם של הזוג. הרצוג [ובנט](#) אף [שוחחו](#) עם ארדואן והודו לו על תרומתו האישית לפתרון המשבר. בהמשך החודש [אמר](#) ארדואן כי החזרת השגרירים בין ישראל ותורכיה בהחלט עומדת על הפרק. במסגרת כינוס הוועדה הכלכלית של ארגון המדינות האסלאמיות שנפגשה באיסטנבול קרא ארדואן למדינות האסלאמיות להמשיך ולהתנגד לבנייה הישראלית בהתנחלויות ולהגנה על האינטרס הפלסטיני. לאחר שהממשלה [אשרה](#) בחודש שעבר את צו ההגנה על האינטרסים הייחודיים של נמל חיפה, נדחתה ההצעה המובילה של הקבוצה האמיריתית, והקבוצה התורכית-אמריקאית [קיבלה](#) הזדמנות להתמודד במכרז.
- **הברית עם קפריסין ויוון ממשיכה להתחזק** - שר החוץ הקפריסאי כריסטודולידס [אירח](#) את ראש המל"ל חולתא. השרה להגנת הסביבה זנדברג [נפגשה](#) בשולי ועידת האקלים בגלזגו עם שר החקלאות הקפריסאי קאדיס. השניים סיכמו לקדם שיתופי פעולה, וקאדיס [הזמין](#) את ישראל לקחת חלק ביוזמה הקפריסאית לשיתוף פעולה אזורי במזרח אגן הים התיכון להתמודדות עם משבר האקלים. בישראל [התקיים אימון](#) משותף לחיילים המתמחים בסייבר מצה"ל וצבאות קפריסין ויוון.
- **שיתופי פעולה רב-צדדיים באגן הים התיכון** - [תרגיל](#) בינלאומי [להגנה](#) על מערך מאגרי הגז בהשתתפות קפריסין, [ישראל](#), יוון, איטליה, מצרים, צרפת, ארה"ב ובריטניה [התקיים](#) במים הכלכליים של קפריסין. שרת האנרגיה אלהרר [ייצגה](#) את ישראל בכינוס של פורום הגז האזורי בקהיר. הפורום [בחר](#) את תת-מזכיר השר המצרי למשאבי נפט מובארז כמזכיר הכללי של הפורום. שרי החוץ של איחוד הים התיכון [נפגשו](#) בברצלונה לפורום השישי של איחוד הים התיכון שנערך לרגל יום הים התיכון הראשון. השתתפותו של השר לשיתוף פעולה פריג' נמנעה בגין מגבלות הקורונה, ואת ישראל [ייצגה](#) דוברת השגרירות בספרד חכים.

ג. מערך החוץ הישראלי

- **מדיניות-חוץ מבוססת אקלים** - ועדת חוץ וביטחון [דנה](#) במשבר האקלים כסוגייה מדינית-ביטחונית. [הוחלט](#) כי משרדי הממשלה ישקיעו כ-15 מיליון שקל בהקמת המרכז הבינלאומי דזרטק לשינוי אקלים ברובע החדשנות בבאר שבע. צה"ל [החליט](#) להקים יחידה שתעסוק בהשפעת משבר האקלים על הביטחון הלאומי. משרד החוץ [קבע](#) "תו תקן ירוק" להתנהלות הנציגויות שלו ברחבי העולם, [הפך](#) למשרד הראשון [שהניח](#) פאנלים סולריים על גגו.
- **ישראל מסתבכת בגין סחר בסייבר התקפי ומנסה לצמצם נזקים** - לשכת המסחר בארה"ב [קבעה](#) שחברות NSO וקנדירו הישראליות הן חברות [הפועלות](#) בניגוד לאינטרס הלאומי האמריקאי. משרד החוץ האמריקאי [הבהיר](#) כי לא ינקטו צעדים נגד מדינת ישראל עצמה עקב החלטה הזו. מנכ"ל NSO פנה לממשלה בבקשת [סיוע](#) לשינוי ההחלטה. חברת

אפל [הגישה תביעה](#) נגד NSO, [הגדירה](#) אותה כחברה הנתמכת על ידי המדינה, [ויידעה](#) לקוחות שלה בכל העולם שהודבקו על ידי תוכנת הריגול פגסוס. משרד הביטחון [קיצץ](#) את מספר המדינות שחברות הסייבר יכולות למכור להן טכנולוגיה מ-102 ל-37 מדינות בלבד. הרשימה העדכנית לא כוללת מדינות כמו מרוקו, מקסיקו, ערב הסעודית ואיחוד האמירויות, ותקשה על חברות הסייבר למכור למשטרים טוטליטריים או כאלו בהם יש חשד להפרה של זכויות אדם.

- **מעורבות משרד החוץ בסוגיות מדיניות אסטרטגיות** - משרד החוץ [ארח](#) את ועדת החוץ והביטחון של הכנסת לסקירה של עבודת המשרד ומצבה של ישראל בזירה הבינלאומית. המנכ"ל אושפיז [הדגיש](#) את יכולות המשרד לעסוק בתחומי הליבה של ישראל ובהם ההתמודדות עם האיום האיראני, חיזוק הסכמי אברהם והנושא הפלסטיני.
- **מינויים במערך החוץ** - 11 צוערים מתוך כ-1,000 מועמדים [החלו](#) את קורס הצוערים למנהל, הראשון שנפתח לאחר 26 שנים. שר החוץ לפיד [בירך](#) את גרמן עם אישור מינויה כשגרירה החדשה של ישראל בצרפת. ח"כ דיכטר [נבחר כחבר](#) הוועדה למלחמה בטרור של האיגוד הבין-פרלמנטרי. ממשלת ישראל [אשרה](#) את מינויים של אמיר מימון כשגריר לאוסטרליה, דוד גוברין כשגריר למרוקו, אדווין נתן גלוסמן כשגריר לקזחסטן, רועי רוזבנליט כשגריר לא-תושב למדינות הפסיפיק, וגדי הרפז כקונסול כללי לצ'נגדו בסין.
- **דיפלומטיה מודרנית** - נוכח מחקר המצביע על הקשרים הענפים בהיי-טק בין קליפורניה וישראל, [החל סגן](#) שר החוץ רול לקדם ועידת השקעות משותפת שתתקיים ב-2022. משרד החוץ [יצא](#) בקול קורא למתנדבים שיצטרפו ליוזמה לשמש כדוברים בתקשורת העולמית. בכינוס מיוחד של הוועדה לקידום מעמד האישה [בראשות](#) ח"כ תומא-סלימאן, [הודיע](#) שר החוץ לפיד כי ישראל תבקש ממועצת אירופה להצטרף לאמנת איסטנבול למניעת אלימות נגד נשים. ישראל [צפויה](#) להסתייג מסעיף המחייב את המדינות החתומות להעניק תושבות לנשים חסרות מעמד הסובלות מאלימות. בניין משרד החוץ [הואר](#) בכתום לציון יום המאבק הבינלאומי באלימות נגד נשים.
- **דיפלומטיית קורונה** - ישראל [העבירה](#) לרומניה מחוללי חמצן להתמודדות עם הקורונה, שלחה משלחת רופאים, ואירחה משלחת רופאים מטעמה. סגן שר החוץ רול [השתתף](#) בפגישה הווירטואלית הבינלאומית [בהובלת](#) מזכיר המדינה האמריקאי בלינקן לתיאום ההתמודדות עם נגיף הקורונה. שר הבריאות הורוביץ [נפגש](#) עם שגריר יפן בישראל מיזושימה ודן עמו במשבר הקורונה.
- **חיזוק קשרים עם אסיה** - שר החוץ הודי [אמר](#) כי ישראל, איחוד האמירויות ארה"ב והודו ימשיכו במגעים שהחלו ביניהם, ויפגשו קרוב לוודאי בדובאי בשבועות הקרובים. ישראל והודו [חתמו](#) על הסכם חדשנות הדדי לפיתוח טכנולוגיה משותפת בתחומי ההגנה והביטחון. הנשיא [הרצוג שוחח](#) עם נשיא סין ג'ינפינג, והעלה בפניו את נושא הגרעין האיראני. ראש הממשלה ההודי מודי [בירך](#) בעברית לרגל חג החנוכה.
- **התמודדות עם מלחמת האזרחים באתיופיה** - במשרד החוץ [התקיים](#) דיון פנימי נוכח החשש שמלחמת האזרחים באתיופיה תקשה על אלו הממתינים להגר לישראל. [נחשף כי](#) עשרות אתיופים הובאו על ידי הממשלה הקודמת במבצע חשאי לישראל, על אף שלחלקם אין קשר ליהדות. ראש ממשלת אתיופיה אחמד [שוחח](#) עם בנט, וקבל על העובדה כי בחסות המבצע ברחו קצינים אתיופיים שהשתתפו בטבח בארצו. בישראל [הבטיחו](#) לבדוק ולהשיב לאתיופיה פושעי מלחמה אם ימצאו כאלו בקרבם. משרד החוץ [החל](#) לפנות חלק ממשפחות הדיפלומטים הישראלים באתיופיה מחשש להסלמה במלחמת האזרחים.
- **תחזוקת הקשרים עם ארה"ב** - שגריר ישראל החדש הרצוג [נחת](#) בווישינגטון [והחל](#) באופן רשמי את תפקידו. משלחת של חברי קונגרס דמוקרטיים [הגיעה](#) לארץ ביוזמת ג'יי-סטריט ונפגשה עם השרים לפיד, מיכאלי, בר-לב, פריג' וזנדברג. ראש הממשלה בנט [נפגש](#) את חברי הקונגרס הדמוקרטים אך [נמנע](#) מלהזמין את חברי השדולה לפגישה. סגן שר החוץ רול [ערך](#) ביקור בווישינגטון, ונפגש עם חברי קונגרס משתי המפלגות.

ד. ציר זמן חודשי

תאריך	מה קרה?
1 בנובמבר	משלחת ישראלית ביקרה בסודאן.
3 בנובמבר	שרת הכלכלה והמסחר ברביבאי נפגשה בירדן עם עמיתה הירדני אל-שאמלי.
6 בנובמבר	השליח האמריקני לנושא אנרגיה הוכשטיין ביקר בישראל ורמאללה.
7 בנובמבר	נשיא קולומביה ביקר בישראל.
7 בנובמבר	חברי הוועדה הצבאית המשותפת לצה"ל וצבא מצרים נפגשו בשארם א-שייח'.
7 בנובמבר	משלחת של מומחי רפואה ישראלים יצאה לרומניה.
8 בנובמבר	מנכ"ל משרד החוץ אושפיז ביקר במוסדות האיחוד בבלגיה.
9 בנובמבר	ח"כ עבאס נפגש עם המלך עבדאללה בארמונו בעמאן.
10 בנובמבר	ראש המל"ל חולתא נפגש עם שר החוץ הקפריסאי.
10 בנובמבר	חברי קונגרס אמריקאים נפגשו עם ראש הממשלה בנט.
14 בנובמבר	משלחת ביטחונית-ישראלית נפגשה עם עמיתה בקהיר.
14 בנובמבר	השליח האמריקני לענייני איראן מאלי ביקר בישראל.
15 בנובמבר	שר החוץ לפיד נפגש עם שליחת ארה"ב לאו"ם תומאס-גרינפילד.
16 בנובמבר	ראש השב"כ בר נפגש עם אבו מאזן ברמאללה.
17 בנובמבר	הנשיא הרצוג שוחח עם נשיא סין.
18 בנובמבר	בנט והנשיא הרצוג שוחחו עם נשיא תורכיה ארדואן.
20 בנובמבר	חולתא נפגש במנאמה עם יורש העצר וראש ממשלת בחריין הנסיך סלמאן.
21 בנובמבר	הנשיא הרצוג ורעייתו ערכו ביקור ממלכתי בבריטניה.
22-23 בנובמבר	שרת האנרגיה אלהרר ביקרה בדובאי.
24 בנובמבר	שר הביטחון גנץ קיים ביקור במרוקו.
25 בנובמבר	אלהרר השתתפה בכנס השישי של פורום הגז בקהיר.
29 בנובמבר	שגריר ישראל נאה נחת בבחריין והחל את תפקידו כשגריר במדינה.

ה. פרסומים אחרונים של מכון מיתווים

"תכנית מדיניות-חוץ לממשלת ישראל ה-36", מסמך המלצות של מומחי מיתווים, נובמבר 2021.

דו"חות ומחקרים

מכון מתווים, "בחזרה לשולחן השרטוטים: 17 המלצות בנות יישום לעדכון מדיניות החוץ", הארץ, 3 בנובמבר 2021.
 פרופ' אלי פודה, "מדחי אל דחי: מכה נוספת נחתה על לבנון", N12, 7 בנובמבר 2021.
 ד"ר נמרוד גורן, "30 שנה אחרי ועידת מדריד, המולטילטרליות שוב באופנה", הארץ, 10 בנובמבר 2021.
 יצחק גל, "קצא"א היא לא הדרך לשילוב ידיים אזורי מול משבר האקלים", הארץ, 17 בנובמבר 2021.
 פרופ' אלי פודה וד"ר בשמת יפת, "מצרים מנסה לקרוץ למערב - ו"מדברת" על זכויות אדם", N12, 21 בנובמבר 2021.
 ד"ר ליאור להרס, "זמן לשינוי כיוון: איך מחזקים את הרשות הפלסטינית?", הארץ, 24 בנובמבר 2021.
 השגריר לשעבר מיכאל הררי, "האם פרשת "זוג המרגלים" יכולה לסייע בשיפור היחסים בין ישראל לטורקיה?", זמן ישראל, 24 בנובמבר 2021.
 ד"ר נמרוד גורן, "המשימות המדיניות של ישראל באגן הים התיכון", זמן ישראל, 28 בנובמבר 2021.

מאמרי דעה

ד"ר נמרוד גורן, "ההסתבכות בתורכיה", ערוץ 20, 14 בנובמבר 2021.
 ד"ר נמרוד גורן, "על פתרון 'משבר המרגלים' עם תורכיה", רק"ע-כאן, 15 בנובמבר 2021.
 ד"ר נמרוד גורן, "טורקיה" ערוץ 7, 18 בנובמבר 2021.

ראיונות בתקשורת